

Skripta 5

Zbornik za učitelje slovenščine
kot drugega/tujega jezika

Urednica: Erika Kržišnik

Ljubljana 2001

Antica Menac

Hrvaška akademija znanosti in umetnosti, Zagreb

Načini klasifikacije frazeologije tujega jezika pri univerzitetnem študiju

Frazeologija je – zgodovinsko gledano – ena novejših lingvističnih disciplin, ki ima v zadnjem času vse več učencev in raziskovalcev. V zagrebških znanstvenih krogih je začela pritegovati pozornost v začetku 70. let, in tedaj so začela izhajati tudi prva znanstvena dela o frazeološki problematiki. V naslednjih tridesetih letih se je zanimanje povečevalo, tako da v znanstvenih revijah najdemo vse več frazeoloških člankov, na simpozijih pa referatov. Frazeološke teme so tudi predmet magistrskih nalog in doktorskih disertacij.

Pri univerzitetnem študiju tako hrvaščine kot tudi tujih jezikov je frazeologija v glavnem del širše zasnovane učne snovi. Od študijskega programa in od drugih dejavnikov objektivne in subjektivne narave je odvisno, ali bodo študenti obvladali frazeologijo tujega jezika pasivno ali aktivno oziroma praktično ali teoretično, frazeologijo materinščine pa teoretično. Pri študiju živih tujih jezikov se frazeologija navadno praktično uči na lektoratu, in sicer skupaj z besediščem, teoretično pa na predavanjih in seminarjih. Pri pouku materinščine se obravnava samo teoretično, saj jo govorci praktično poznajo.

Vabilo na frazeološko popoldne me je spodbudilo k premišljanju, kateri pristopi k frazeološki tematiki bi bili lahko koristni pri pouku jezikoslovnih skupin v okviru univerzitetnega študija. Zavedam se, da za take reči ni enotnega recepta in da ne bi bilo dobro, če bi bil. Kljub temu ni dvoma, da je treba upoštevati različne vidike frazeologije in njene klasifikacije, ki so v različnih tipih študija lahko zastopani v večji ali manjši meri. Menim tudi, da je ta pristop precej odvisen od izbranih izhodišč.

1 Preučevanje frazeologije materinščine in tujega jezika

Seveda obstaja razlika v pristopu k frazeologiji materinščine in k frazeologiji tujega jezika, saj je prva študentom do neke mere znana, medtem ko je drugo treba spoznati in se je naučiti. Teoretični del čaka tako ene kot druge. Posebno vprašanje pri tem predstavlja uporaba kontrastivne metode, zlasti pri učenju strukturno sorodnega jezika, kjer so nekatere frazeološke enote po sestavi in obliki podobne enotam v študentovi materinščini.

Tu bi bilo koristno študente ruskega jezika, ki jim je hrvaščina prvi jezik, opozoriti na nekaj stopenj podobnosti pri frazemu: od tistih, ki imajo v obeh jezikih identično strukturo in pomen sestavin, npr.

*день и ночь – dan i noć,
на скорую руку – na brzu ruku,
бросить якорь – baciti sidro,
много воды утекло – mnogo je vode proteklo,*

prek podobnih frazemov z istim pomenom, ki se do neke mere razlikujejo po sestavi in oblikah, npr.

*жить на широкую ногу – živjeti na velikoj nozi,
беречь нуще глаз – čuvati kao oči <u glavi>,
нестись на всех парусах – ploviti punim jedrima,*

frazemov, pri katerih obstajajo stilistične razlike, npr.

*беречь как зеницу ока – čuvati kao zjenicu oka <svoga>,
во мгновение ока – u tren oka,*

do tistih ruskih frazemov, ki v hrvaščini nimajo oblikovno podobne ustreznice, npr.

*без году неделя,
себе на уме,
как снег на голову,
ни пуха ни пера,
заморить червячка,
за семь верст киселя хлебать,*

in tistih hrvaških frazemov, ki nimajo oblikovno podobne ustreznice v ruščini, npr.

*biti sretne ruke,
reći bobu bob, a popu pop,
bez glave i repa,*

in navsezadnje še tistih, ki se ujemajo v sestavi in oblikah, ne pa v pomenu, npr.

*полтора человека – čovjek i po,
тянуть kota за хвост – vući mačka za rep,
драть козла – derati <svoga> jarca,
бить себя в грудь – lupati se (busati se) u prsa.*

2 Klasifikacija frazeologije po izvoru

Če gre za izvor frazema, je treba upoštevati vprašanje, a) v katerem jeziku je frazem nastal, b) iz katerega vira je vzet.

a) Z vidika jezika, v katerem je nastal, lahko frazem pripada nacionalni ali sposojeni frazeologiji. Nacionalna frazeologija je nastala v jezikovni skupnosti, ki jo uporablja, in odraža njen način mišljenja, različne zgodovinske, zemljepisne in druge posebnosti, povezane s to skupnostjo. Takšni primeri so npr. v hrvaščini: *na vrbi svirala, ni rod ni pomoz bog, davati šakom i kapom, Martin u Zagreb Martin iz Zagreba, udariti u druge diple, vedriti i oblačiti, trice i kučine, kud puklo da puklo, ispraviti krivu Drinu* itd. Sposojena frazeologija nastane v nekem drugem jeziku, vendar se bolj ali manj prilagodi sistemu jezika, ki si jo sposodi; včasih pa se tudi ne prilagodi. Pogosto jo sprejemajo še drugi jeziki in tako nastane mednarodna frazeologija. Nekateri taki frazemi se v hrvaščini niso prilagodili in se uporabljajo v originalni obliki tudi v pravopisnem smislu, npr. *ex abrupto, tabula rasa, enfant terrible, all right, fifty-fifty, finita la commedia, Mädchen für alles*; nekateri drugi so se prilagodili na ravni fonologije in morfologije, npr. *alfa i omega, Potemkinova sela, finili su Mare bali*; nekateri so prišli v hrvaščino kot frazeološki kalki, tj. kot prevodi iz jezika, iz katerega so vzeti, npr. *začarani krug, ružno pače, željezna zavjesa, daske što život znače, Molotovljev koktel* itd.

b) Z vidika vira za nastanek imajo frazemi lahko izhodišče v literarnem ali kakem drugem besedilu v domačem ali tujem jeziku, ali pa so vezani na različna področja človeške dejavnosti, ki posredno ali neposredno dajejo na razpolago svoje pojme.

Bogat vir frazeologije za vse jezike je sveto pismo, tako da v hrvaščini najdemo: *zemlja obećana, siromašni duhom, nositi svoj križ, kula babilonska, čekati manu s neba* idr.

Nekateri frazemi so nastali na osnovi citatov iz literarnih del. Tu gre predvsem za dela iz hrvaške književnosti, npr. *o lijepa, o draga, o slatka slobodo; tko bi gori, eto je doli; ljudskom srcu uvijek nešto treba; bože mili, kud sam zašo; od sto glasa glasa čuti nije; gospoda Glembajevi*.

Nekateri frazemi prihajajo iz prevodov tujih literarnih del, npr. *biti ili ne biti; ukročena goropadnica; vitez tužna lika; borba s vjetrenjačama; božanska komedija; izgubljeni raj; izgubljene iluzije; sluga dvaju gospodara; mrtve duše; veliki kombinator* idr.

Nekateri frazemi prihajajo iz ljudske književnosti, npr. *gora zelena; zelen bor; ljepota djevojka; pola pije, pola šarcu daje; čardak ni na nebu ni na zemlji; bože mili, čuda velikoga* idr.

Nekateri frazemi so nastali na osnovi terminov iz različnih vej znanosti oz. področij človeške dejavnosti. Ko se termin oddalji od osnovnega pomena ali dobi preneseni pomen, izpolni pogoje za nastanek frazema. Takšni frazemi s področja znanosti so npr.

vaditi drugi korijen, svesti na zajednički nazivnik, specifična težina, lančana reakcija, kratki spoj, bestežinsko stanje; s područja gledališča: igrati glavnu ulogu, igrati sporednu ulogu, iza kulisa, spustiti zastor, zastor je pao, loša mizanscena, posljednji čin; s područja glasbe: davati ton, prva violina, druga violina, dizati ton, spuštati ton, kriva nota; s područja športa: u prvoj rundi, u zadnjoj rundi, niski udarac, greška u koracima, rezultat nula nula, baciti u aut, jedan nula za mene; s područja pomorstva: vjetar u krmu, ploviti punim jedrima, baciti sidro, dignuti sidro, promijeniti kurs, zaploviti u druge vode, ploviti sa strujom, ploviti protiv struje.

Lahko navedemo primere za mednarodno frazeologijo, nastalo v več jezikih s sponoizjem iz znanih, tu in tam pa tudi neznanih virov.

Po latinskem izrazu *crocodili lacrimae* imamo v francoščini *larmes de crocodile*, v angleščini *crocodile tears*, v italijanščini *lacrime di crocodillo*, v ruščini *крокодиловы слезы*, v hrvaščini *krokodilske suze*; nemščina za to pozna zloženko *Krokodilstränen*.

Iz verskih besedil imamo po latinskem *Deo gratias* v francoščini *Dieu merci*, v nemščini *Gott sei Dank*, v angleščini *thank God*, v italijanščini *grazie a Dio*, v ruščini *слава Богу*, v hrvaščini *Bogu hvala*.

Iz književnosti imamo po francoskem *une place au soleil* (Pascal) – v nemščini *Platz an der Sonne*, v angleščini *a place in the sun*, v italijanščini *un posto al sole*, v ruščini *место под солнцем*, v hrvaščini *mjesto na suncu*. Po angleškem *to be or not to be* (Shakespeare) imamo v francoščini *être ou ne pas être*, v nemščini *sein oder nicht sein*, v italijanščini *essere o non essere*, v ruščini *быть или не быть*, v hrvaščini *biti ili ne biti*.

3 Klasifikacija frazeologije po strukturi

Po strukturi je frazem lahko fonetična beseda, besedna zveza ali stavek.

Pod fonetično besedo razumemo samostojno besedo, na katero se naslanjajo enklitike in proklitike. V hrvaščini imamo lahko dve, tri ali celo štiri besede, od katerih je samo ena polnopomenska, torej tudi naglašena, npr.: *od srca, za dlaku, medu nama, na brzino, preko noči, duše mi, časti mi, ni riječi!*; *ni od korova, ni u snu, čast mi je, milo mi je; eto ti ga na, ni da bi bijele*.

Nekateri frazeologi priznajo frazemski status samo tistim izrazom, ki sestojijo iz dveh naglašanih besed, tako da zgoraj navedeni izrazi z njihovega stališča ne bi bili frazemi. To je eno od vprašanj, kjer med frazeologi ni soglasja.

Najpogostejša oblika, v kateri se frazemi pojavljajo, je besedna zveza. Gre za zvezo dveh ali več polnopomenskih besed z možnimi dodatnimi pomožnimi besedami ali brez njih. To so lahko priredne sintaktične zveze, npr. *uzduž i poprijeko, Sodoma i Gomora, ognjem i mačem, ni pet ni šest, niti smrdi niti miriše, sad ili nikad, prije ili poslije, ili Cezar ili ništa*. Zveze so lahko tudi podredne, pri čemer gre najpogosteje za

levoprilastkovno ujemanost, npr. *glavni zgoditak, plava krv, začarani krug, peta kolona, bojno polje, u svakom slučaju, iza Božjih leđa, iz petnih žila*. Druga vrsta podrednega odnosa je rekcija. Rekcija je lahko glagolska, npr. *skuhati kašu, otkriti/otkrivati Ameriku, kovati u zvijezde, pasti/padati u zaborav, isisati iz prsta, plivati protiv struje*. Lahko je samostalniška, npr. *junak dana, sile zla, čovjek od riječi, kamen smutnje, put u život*. Lahko je tudi pridevniška, npr. *pun sebe, pokvaren do srži, gladan kao vuk, manji od makova zrna*.

Stavek je tretja oblika, v kateri se lahko pojavljajo frazemi. Oznaka se ne nanaša na besedne zveze z glagolsko rekcijo, ki z uporabo osebne glagolske oblike postanejo stavki: zveze *plivaš protiv struje, pao je u zaborav* so frazemi – glagolske zveze, ne pa stavčni frazemi. Pri stavčnem frazemu mora biti stavek osnovna strukturna oblika. To je lahko prosti stavek (*duša me boli, bog bi ga znao, žena je varljiva, ne da mu vrag mira, ne bi mrava zgazio, u tom grmu leži zec, to nije mačji kašalj*). Lahko je tudi zloženi stavek, in sicer priredno ali podredno. Primeri za priredje: *dodoše divlji i istjeraše pitome; kaži Jakovu, a on će svakomu; Lazo laže, a Mato maže*; primeri za podredje: *trla baba lan da joj prođe dan; to je da čovjeku pamet stane; što mu je na srcu to mu je na jeziku*.

4 Zvrstno zaznamovani in konotativni pomeni v frazeologiji

Za razliko od besedja, ki lahko pripada vsem jezikovnim zvrstem, ki jim pripada tudi frazeologija v širšem smislu, lahko frazeologija v ožjem smislu pripada manj zvrstem, zato pa v njih dosega visoko stopnjo ekspresivnosti. Ta frazeologija je lahko zvrstno nezaznamovana, zato tudi nizko ekspresivna, v hrvaščini npr. *od riječi do riječi, od jutra do mraka, biti kratka vijeka, pod vedrim nebom, od početka do kraja, licem u lice, kao nikad*; ali pa je zvrstno določena: v umetnostno zvrst sodijo v glavnem frazemi iz literarnih del, s katerimi se kaže načitanost, npr. *trojanski konj, između Scile i Haribde, kocka je pala, ispiti gorku čašu, satrti s lica zemlje, knjiga sa sedam pečata*. Večina frazemov sodi v praktičnosporazumevalno zvrst, značilni so za sproščeno, vsakdanje govorno izražanje, npr. *kud puklo da puklo, ima toga za izvoz, praviti se Tošo, nije to bez vruga, s konja na magarca, ni luk jeo ni luk mirisao, mlatiti praznu slamu, krasti Bogu dane*. Nekonotativna je različica pogovornega jezika, za katero je značilno vulgarno izražanje z bogatim fondom frazemov; njihovo rabo določajo norme lepega obnašanja, ki so precej elastične. Tako npr. *izlemati na mrtvo ime, začepiti gubicu, ići komu na jetra, otegnuti papke, čitati koga do bubrega, vrane su mu mozak ispile, kučkin sin, pijan kao zemlja (majka)*. Skrajna različica vulgarnega izražanja, grobo vulgarno izražanje, je onstran bontona, tako da ga navadno ne najdemo v slovarjih, vendar se posebej v novjšem času vse bolj pojavlja v literaturi, na odru in na televizijskem zaslonu, prav tako pa tudi v nekaterih splošnih in posebnih slovarjih, ki se ukvarjajo prav z leksiko in frazeologijo vulgarnega izražanja, čeprav vanje prodira počasneje in okrnjeno.

Nekateri frazemi vsebujejo poleg frazeološkega pomena in zvrstne zaznamovanosti tudi informacijo o konvencionaliziranem razmerju jezikovne skupnosti do pojava, o katerem je govor. Tako nastajajo dodatni, konotativni pomeni, npr. pomen odobravanja

(domaće ognjište, čist kao suza, naše gore list, čuvati kao malo vode na dlanu), pomen neodobravanja (imati debelu kožu, plesati kako drugi svira, sjediti na dvije stolice, jama bez dna, stari lisac, knjiški moljac, bez glave i repa, puhati u čije diple, druga violina, ni riba ni meso, podlijevati ulje na vatru), pomen šaljivosti (za čije babe zdravije, drž' se kume zida, neće grom u koprive, kada vrba groždem rodi, idi mi dođi mi, za babino brašno), pomen slovesnega, vzvišenega (preseliti se u vječnost, položiti život na oltar domovine, ispratiti na vječno počivalište, polje časti, gore srca!, posvetiti sve svoje snage) in drugi pomeni.

5 Spremembe v zgradbi frazema

Čprav ima frazem načeloma trdno in stalno zgradbo in zaporedje sestavin, so tudi tu možne nekatere spremembe. Znotraj posameznih sestavin frazema lahko pride do določenih sprememb na fonološki, morfološki in besedotvorni ravnini, lahko se spreminjajo skladijski odnosi med sestavinami ali pa pride do zamenjave cele sestavine z drugo besedo, ki ji je pomensko blizu. Te spremembe v frazemu ne povzročajo spremembe pomena frazema, ampak ustvarjajo njegove variante. Variante frazema so lahko fonetične, morfološke, besedotvorne, skladijske in leksikalne. Tako lahko v hrvaških frazemih najdemo:

- fonetične variante:
kao kroz/kroza san,
ko/kao od majke rođen,
- morfološke variante:
uzdizati do neba/nebesa,
tražiti dlaku u jaju/jajetu,
meka/mekoga srca,
došli/dodoše divlji pa istjerali/istjeraše pitome,
- besedotvorne variante:
pametna glava/glavica,
sitna duša/dušica,
naš čovjek/čovo,
saviti gnijezdo/gnjevdašce,
- skladijske variante:
rastati se sa životom/od života,
prošao sito/kroz sito i rešeto.

Leksikalne variante se pojavljajo v štirih tipih. Pri prvem se ena sestavina frazema zamenjuje s svojim sinonimom, npr.:

do zadnje/posljednje kapi/kaplje krvi,
znati/poznavati u dušu,
časna/poštena riječ,
gubiti/tratiti vrijeme,

bez oklijevanja/dvoumljenja/krzmanja,
uhvatiti/ščeptati za vrat/gušu.

V drugem tipu leksikalnih variant sestavino zamenjuje beseda, ki ni njen sinonim:
stari mačak/lisac,
pokazati zube/kandže,
gdje je bog/vrag rekao laku noć,
bogu iza leđa/nogu.

V tretjem tipu sestavino zamenjuje beseda, ki ne spada v isto besedno vrsto:
lupetati gluposti/koješta,
spavati kao top/zaklan,
praviti se lud/Tošo,
pijan kao čep/majka.

Četrti tip bi lahko imenovali leksikalno in količinsko variiranje, ker so nekatere sestavine frazema fakultativne in jih je mogoče izpustiti, s tem pa se spremeni obseg frazema.

ne vrijedi <ni> <po> lule duhana,
nemati pojma <o pojmu>,
pjevati <uvijek> istu pjesmu,
dotjerati <cara> do duvara,
od Kulina bana <i dobrih dana>.

Variante praviloma ne spreminjajo osnovnega pomena frazema. Pri drugem ali tretjem tipu leksikalnih variant se lahko pojavi dvom, saj v teh primerih frazemi v svoji osnovi ne vsebujejo zmeraj iste slike. Vendar so njihovi osnovni pomeni večinoma skupni.

6 Frazeološki sinonimi in antonimi

Frazeološka sinonimija je podobna leksikalni na ta način, da imajo tudi v frazeologiji člani sinonimnega niza isti ali zelo podoben pomen. Razlike se pojavljajo v zvrstni zaznamovanosti in konotativnem pomenu ter v možnostih kolokacije.

Frazeološki sinonimi uresničujejo sinonimijo z različno sestavo, za razliko od frazeoloških variant, pri katerih je sestava pretežno prekrivna. V hrvaščini imamo sinonimni niz s pomenom 'lenariti, ničesar delati': *prodavati zjale/zjake, sjediti prekriženih ruku, krasti bogu dane, gubiti/tratiti vrijeme, mlatiti praznu slamu.* Ta pomen se izraža s frazemi različne sestave, med njimi z glagoli, kot so *prodavati, sjediti, krasti, gubiti/tratiti, mlatiti*, in samostalniki kot *zjala/zjale/zjake, ruka, Bog, dan, vrijeme, slama*, vendar je pri vsej različnosti pomena sestavin, ki tvorijo tudi različno sliko frazemske osnove, pomen frazemov podoben zaradi nastale desemantizacije. Zvrstno lahko obstajajo podobnosti in razlike med posameznimi člani tega sinonimnega niza. Tako so frazemi *gubiti vrijeme* in *sjediti prekriženih ruku* zvrstno nevtralni, frazemi *krasti Bogu dane* in *mlatiti praznu slamu* spadajo v pogovorno zvrst, *prodavati zjala/zjale/zjake* pa imamo lahko za vulgarizem.

V sinonimnem nizu s pomenom 'uiti' so frazemi: *dati se u bijeg, uhvatiti maglu, dati petama vjetra, potprašiti pete/tabane, okrenuti/pokazati leđa/pleća*. V tem nizu je frazem *dati se u bijeg* zvrstno nevtralen, medtem ko so drugi pogovorni. V obeh omenjenih sinonimnih nizih imajo frazemi možnost slovničnega spreminjanja v času, osebi itd., lahko pa nastopijo omejitve v rabi glagolskega vida (ni mogoče **prodati zjala/zjale/zjake, *ukrasti Bogu dane, *sjesti prekriženih ruku, *potprašivati pete/tabane*).

V frazeološki antonimiji se nasprotnost pomenov med dvema antonimnima paroma izraža na različne načine, najpogosteje z nasprotnima pomenoma pridevnikov, samostalnikov, glagolov, prislovov, števnikov, zaimkov ali s pomočjo zanikanja. Takšne so antonimne dvojice: *pravi put – krivi put, reći u lice – reći iza leđa, loše porasti u čijim očima – pasti u čijim očima, dobro proći – loše proći, ovaj svijet – onaj svijet, imati vremena – nemati vremena*.

Na medjezikovni ravni so pogosta prekrivanja v frazeološki antonimiji, tako v pomenu kakor tudi v sredstvih, ki pomen tvorijo. Nekaj primerov iz slovanskih (hrvaščine in ruščine), germanskih (nemščine in angleščine) in romanskih jezikov (francoščine in italijanščine):

H *biti dobre volje – biti loše volje*,
R *быть в хорошем настроении – быть в плохом настроении*,
N *guter Laune sein – schlechter Laune sein*,
A *to be in a good mood – to be in a bad mood*,
F *être de bonne humeur – être de mauvaise humeur*,
I *essere di buon umore – essere di cattivo umore*;

H *živjeti kao golubići – živjeti kao pas i mačka*,
R *жить как голуби – жить как кошка с собакой*,
N *wie Turteltauben leben – Wie Hund und Katze leben*,
A *to live like a couple of lovebirds – to live like cat und dog*,
F *vivre comme deux tourtereaux – vivre comme chien et chat*,
I *vivere come due colombini – vivere come cane e gatto*;

H *imati vremena – nemati vremena*,
R *есть время у кого – нет времени у кого*,
N *Zeit haben – keine Zeit haben*,
A *to have time – to have no time*,
F *avoir le temps – ne pas avoir le temps*,
I *avere tempo – non avere tempo*.

7 Sklep

V tem kratkem pregledu različnih vidikov frazeologije smo poskusili predstaviti nekatere pristope k njenemu preučevanju na ravni univerzitetnega študija. Članek ponuja ideje, njihova izraba pa bo seveda odvisna od različnih dejavnikov in

okolščin, npr. od sestave študentov, strukture njihovega študija, njihovega teoretičnega predznanja ter znanja jezika in poznavanja njegove frazeologije.

Primeri iz hrvaščine lahko služijo pri preučevanju hrvaške frazeologije, pa tudi kot spodbuda pri preučevanju frazeologije drugih jezikov. Občasno vključevanje ruščine in drugih jezikov ima namen širiti pogled na predmet in spodbujati k nadaljnjemu iskanju.

Literatura

- Бабкин, А. М., 1968: *Русская фразеология, ее развитие, источники и лексикографическая разработка*. Москва.
- Бирих, А. В., Мокиенко, В. М., Степанова, Л., 1997: *Словарь фразеологических синонимов русского языка*. Ростов-на-Дону.
- Бушуй, А. М., 1986: *Фразеология в тексте и словаре. Сборник научных статей*. Самарканд.
- Hansen, R., Matešić, J., Petermann, J. et al., 1988: *Hrvatsko-njemački frazeološki rječnik*. Zagreb/München.
- Korać, T., Menac, A. et al., 1979, 1980: *Rusko-hrvatski ili srpski frazeološki rječnik*. I. (A–H) 1979, II. (O–Я) 1980. Red. A. Menac. Zagreb.
- Копыленко, М. М., Попова, З. Д., 1989: *Очерки по общей фразеологии*. Воронеж.
- Matešić, J., 1982: *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Zagreb.
- Menac, A., 1970/71: O strukturi frazeologizma. *Jezik XVIII/1*. 1–4.
- Menac, A., 1987: Gemeinsame semantische Gruppen in der Phraseologie der europäischen Sprachen, »Aktuelle Probleme der Phraseologie«. Symposium 27.–29. 9. 1984 in Zürich. *Züricher Germanistische Studien* 9. Bern. 269–190.
- Мокиенко, В. М., 1980: *Славянская фразеология*. Москва.
- Молотков, А. И., 1977: *Основы фразеологии русского языка*. Ленинград.
- Молотков, А. И. et al., 1967: *Фразеологический словарь русского языка*. Red. А. И. Молотков. Москва.
- Татар, Б., 1992: *Фразеология современного русского языка*. Budimpešta.
- Телия, В. Н., 1979: *Фразеологизм. Фразеология. «Русский язык»*. Энциклопедия. Москва.
- Виноградов, В. В., 1977: *Фразеология. Семасиология. «Лексикология и лексикография»*. Избранные труды. Отв. ред. В. Г. Костомаров. Москва.
- Жуков, В. П., 1978: *Семантика фразеологических оборотов*. Москва.

Prevedla: Marija Smolić